

ဇော်ဂျီ၏ ဝတ္ထုတိုဖန်တီးမှုအတတ်ပညာ

စိစိဝင်း*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် ဇော်ဂျီ၏ ဝတ္ထုတိုဖန်တီးမှုအတတ်ပညာကို လေ့လာတင်ပြထားသော စာတမ်းတစ်စောင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင် ဆရာဇော်ဂျီ၏ ဝတ္ထုတိုသုံးပုဒ်ကို အလေ့လာခံအဖြစ် ရွေးချယ်သတ်မှတ်ကာ ဖန်တီးမှုနည်းနာသဘောကို ဖော်ထုတ်တင်ပြထားပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် အခန်း(၁) ဝတ္ထုတိုသဘောတရား၊ အခန်း(၂) ဇော်ဂျီ၏ ဝတ္ထုတိုဖန်တီးမှုအတတ်ပညာတို့ ပါဝင်သည်။ ဇော်ဂျီ၏ ကြင်မည့်သူ၊ အောင်ဘော်နှင့်လေးလုံး၊ ဖိုးမာဒင် ဝတ္ထုများ၏ အတတ်ပညာကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

နိဒါန်း

ဇော်ဂျီသည် ဝတ္ထုတိုများကို ရေးဖွဲ့ရာတွင် ဇာတ်လမ်းကို ဦးစားမပေးဘဲ အတွေးအခေါ်ကိုသာ ဦးစားပေးသည်။ သူ၏ဝတ္ထုတိုများသည် ဖျော်ဖြေမှုသဘောဖြင့် စာဖတ်သူများ၏စိတ်ကို တဖြည်းဖြည်းချင်း ဝတ္ထုထဲသို့ ခေါ်ဆောင်သွားပြီးလျှင် စာရေးသူတင်ပြသော အတွေးအမြင်ကို လက်ခံလာအောင် ရေးဖွဲ့လေ့ရှိသည်။ ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်တို့ကို ကိုင်တွယ်ရာတွင် သိမ်မွေ့ညင်သာသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဇော်ဂျီ၏ ဇာတ်ဆောင်များကို ဒိဋ္ဌလောက၌လည်း တွေ့မြင်နိုင်သည်။ သူ၏ဝတ္ထုတိုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို ပြန်လည်၍ မြင်ယောင်စေပါသည်။ ဇော်ဂျီ၏ ဝတ္ထုတိုများထဲမှ ကိုလိုနီခေတ်တွင် ရေးဖွဲ့ထားသော ‘ဖိုးမာဒင်၊ ကြင်မည့်သူ၊ အောင်ဘော်နှင့်လေးလုံး’ ဝတ္ထုတိုသုံးပုဒ်ကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင် ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်၊ ကာလဒေသနောက်ခံဟူ၍ ခွဲခြားမပြတော့ဘဲ တစ်ပုဒ်ချင်း၏ အတတ်ပညာတွင် အဓိကထားသုံးစွဲသည့် နည်းပညာကိုသာ ထုတ်နုတ်ဆွေးနွေးတင်ပြသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၁။ ဝတ္ထုတိုသဘောတရား၊ ဝတ္ထုတိုအတတ်ပညာ

ဝတ္ထုတို ဟူသော စာပေအဖွဲ့ပုံစံသည် ၁၉ ရာစုခန့်မှစ၍ အနောက်တိုင်းတွင် စတင်ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။ ဝတ္ထုကို အစပျိုးခဲ့သူမှာ အယ်ဂါလယ်လင်ပိုး ဖြစ်သည်။

* ဒေါ်ကထိက၊ မြန်မာစာဌာန၊ သင်္ကန်းကျွန်းပညာရေးကောလိပ်

အယ်ဂါအယ်လင်ပိုး၏အဆိုကို ပါမောက္ခ ဦးမျိုးမင်းက စာရေးဆရာမ ခင်နှင်းယု၏ ကြေးမုံရိပ်သွင် ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်အမှာစာ၌-

“ဝတ္ထုတိုတွင် အဖြစ်အပျက်များသည် အဓိကမဟုတ်၊ စာရေးဆရာ၏ ဆိုလိုချက်၊ တင်ပြချက်သည်သာ အဓိကဖြစ်သည်။ စာရေးဆရာသည် စာဖတ်သူ အာရုံကျက်စားစေလိုသော သဘောတတ်ရပ်၊ အချက် တစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်တစ်ရပ်ကို မူတည်ပြီးလျှင် ယင်းလိုရာ အချက်သို့ရောက်အောင် သဘောပေါ်လွင်အောင် အဖြစ်အပျက် များကို ဖန်တီးရသည်။”^၁

ဟု ဆိုထားပါသည်။

အထက်အဖော်ပြပါ အဆိုအမိန့်အရကြည့်လျှင် ဝတ္ထုတိုကို တင်ပြရာ၌ ဇာတ်လမ်းက အဓိကမဟုတ်ဘဲ စာရေးသူ၏ဆိုလိုချက်သည်သာ အဓိကဖြစ်ကြောင်း နားလည်ရပါသည်။ ဝတ္ထုတို၏သဘောကို မင်းကျော်က-

“အတိုတောင်းဆုံး အချိန်ပိုင်းအတွင်း အနည်းဆုံး ဇာတ်ဆောင် တို့၏ လှုပ်ရှားမှု သို့မဟုတ် အဖြစ်အပျက်၊ အာရုံခံစားမှု၊ စာလုံးအရေအတွက် နည်းနိုင်သမျှနည်း၍ ရေးသားတင်ပြ ထားသော ဝတ္ထုဟုဆိုလျှင် မှားလိမ့်မည်မထင်”

ဟု ဆိုထားပါသည်။ ထိုအဆိုကိုကြည့်လျှင် ဝတ္ထုတိုသည် ဖတ်သည့်အချိန် တိုရမည်၊ အဖြစ်အပျက် နည်းရမည်။ ဇာတ်ဆောင် မှာလည်း မများသင့်ပေ။ တင်ပြရာ၌လည်း ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းမှု ရှိရမည်ဆိုသည့် သဘောများကို တွေ့ရပါသည်။

ဝတ္ထုတိုဖန်တီးမှုအတတ်ပညာနှင့်ပတ်သက်၍ ဇော်ဇော်အောင်က-

“စာရေးခြင်း (ဝါ) ဝတ္ထု၊ ကဗျာရေးသားခြင်းကို ဖန်တီးသည်၊ ဖန်တီးမှု၊ ဖန်တီးခြင်း (Create, creation)ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းလေ့ ရှိပါသည်။ ရေးသားဖွဲ့နွဲ့သီကုံးပြုစု စသည့် ကြိယာအဓိပ္ပာယ် များကို ပေါင်း၍ ဖန်တီးမှုဟု ပြောလေ့ရှိပါသည်။ အနုပညာ၏ အလုပ်သည် ဖန်တီးခြင်း ဖြစ်၏။ အနုပညာသမားကို ဖန်တီးသူဟု ခေါ်ဆိုသည်။ အနုပညာပစ္စည်း တစ်ခုကို အနုပညာသမားက ဖန်တီးသည် ဆိုရာတွင်လည်း သူကိုယ်တိုင် ဖန်တီးသည်၊ သူမှ တစ်ပါး အခြားဘယ်သူဘယ်ဝါမှ ဖန်တီး၍ မရနိုင်ဟု အဓိပ္ပာယ်

^၁ မျိုးမင်း၊ ဦး(ပါမောက္ခ)၊ ၁၉၆၀၊ နိဒါန်း။

ပေါက်သင့်သည်။ ထို့အပြင် အနုပညာပစ္စည်းတစ်ခုကို တစ်ကြိမ်သာ ဖန်တီး၍ရသည်။ နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်မံဖန်တီး၍မရဟု နားလည် အပ်ပါသည်။”

ဟု ဆိုထားပါသည်။

ဝတ္ထုတိုကို ဖန်တီးရာတွင် စာရေးသူကိုယ်တိုင် အတွေ့အကြုံကိုယ်ပိုင်ခံစားမှု၊ ကိုယ်ပိုင်စိတ်ကူးကို အရင်းခံပြီး ကိုယ်ပိုင်ရေးဖွဲ့ရသည်ဟု နားလည်ရပါသည်။ ဖန်တီးရယူထားသော အနုပညာလက်ရာသည် ဖန်တီးသူအနုပညာရှင်၏ ကိုယ်ပိုင် ဖြစ်ပါသည်။ ဝတ္ထုတိုတွင် အကြောင်းအရာ မည်မျှပင်ကောင်းမွန်သော်လည်း ဖန်တီးမှု အတတ်ပညာ မကျွမ်းကျင်လျှင် ပုံကောင်းပုံလှ မဖြစ်နိုင်ပေ။ အနုပညာဖန်တီးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပါမောက္ခ ဦးတင်ရွှေက-

“အနုပညာတစ်ရပ်သည် ဖန်တီးသူ စာပေ အနုပညာရှင်၏ ပင်ကိုယ်စွမ်းအားပေါ်၌ မူတည်နေကြောင်း ဆိုရာရောက်ပါသည်။ ပင်ကိုယ်စွမ်းရည်သည် စာပေအနုပညာရှင်၏ အရင်းခံကျဆုံးသော အဇ္ဈတ္တအရည်အချင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအရည်အချင်းကို စာပေ အနုပညာရှင်၏ စာပေအနုပညာလက်ရာ အသွင်သဏ္ဌာန်များ မှတစ်ဆင့် လာပြီး ထွင်းဖောက်၍ သိရသည်”

ဟု ဆိုထားပါသည်။

ဝတ္ထုတိုကို ဖန်တီးရာတွင် ဒိဋ္ဌလောကကို အခြေခံရသောကြောင့် လောက ဝန်းကျင် အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်ရသည်။ သို့မှသာ တစ်ပုဒ်နှင့်တစ်ပုဒ် မတူ ကွဲပြားသော ဝတ္ထုတိုများကို ဖန်တီးနိုင်မည်။ ဖန်တီးသူ၏ ဘဝအတွေ့အကြုံ အနု အရင့်၊ ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှု၊ အတိုင်းအတာကိုလိုက်၍ အနုပညာလက်ရာ များသည် အဆင့်အတန်း အနိမ့်အမြင့် ကွာခြားနိုင်သည်။ စာဖတ်သူတို့အပိုင်းမှလည်း မိမိ၏ပင်ကိုယ်ဓာတ်ခံ အတွေ့အကြုံ၊ အကြားအမြင် ခံစားမှု အနုအရင့်ကိုလိုက်၍ အနုပညာပစ္စည်းမှ ရသတန်ဖိုးကို ခံစားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသဘောကို မောင်ခင်မင် (ဓနုဖြူ)က-

“ဖန်တီးရေးဖွဲ့သူ၏ စေတနာအတိုင်းအဆ၊ ပတ်ဝန်းကျင် ဘဝ အတွေ့အကြုံ အနုအရင့်၊ ဘာသာစကားဖြင့် ဖန်တီးရေးဖွဲ့မှု စွမ်းရည် အတိုင်းအဆတို့ကို အကြောင်းပြု၍ စာဖတ်သူ ခံစား ရသော ရသသည်လည်း အနုအရင့် ကွာခြားတတ်သည်။ ရသစာပေ

အဖွဲ့တစ်ခု ဖြစ်လာပြီဆိုလျှင် စာဖတ်သူကို ရသခံစားမှု ပေးစွမ်း
နိုင်စွမ်း အနည်းနှင့်အများ ရှိသည်ချည်း ဖြစ်သည်။”^၁

ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။ ဝတ္ထုတိုသည် ရသစာပေဖြစ်သောကြောင့် ဝတ္ထုတိုရေးသူ သို့မဟုတ် စာဖတ်သူ၌ ရသခံစားမှုပေါ်လွင်စေရန် သူ၏ရသစာပေအစွမ်းဖြင့် ဖော်ပြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဇော်ဂျီ၏ ဝတ္ထုတိုများလေ့လာချက်

၂။ ၁။ ကြင်မည့်သူ

ကြင်မည့်သူဝတ္ထုကို ဇော်ဂျီသည် ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။ ထိုဝတ္ထု၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ မိန်းမပျိုလေးတစ်ဦးအား တိတ်တခိုးချစ်မိနေသော်လည်း ဖွင့်ဟရန်မဝံ့သဖြင့် အချိန်ကာလရှည်ကြာစွာ မျိုသိပ်ထားခဲ့သော လူငယ်လေးတစ်ဦး၏ ချစ်သူသေဆုံးသွားသောအခါတွင် မျိုသိပ်ခဲ့ရသော အချစ်များအတွက် ထိခိုက်ကြေကွဲ ရပုံကို တင်ပြလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မောင်ဘမြိုင်သည် တစ်ရွာတည်းနေ မုန့်ဟင်းခါးသည် မကျော့စိန်ဆိုသူကို မုန့်ဟင်းခါးသွားစားရင်း တစ်ဖက်သတ် ချစ်ကြိုက်နေခဲ့သည်။ မကျော့စိန်ဘက်မှလည်း မောင်ဘမြိုင်အပေါ် တိမ်းညွတ်သည့် သဘောအမူအရာများ ရှိခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် မောင်ဘမြိုင်သည် မဝံ့မရဲ မျိုသိပ်၍သာ ထားခဲ့သည်။ တစ်နေ့တွင် မကျော့စိန်က မောင်ဘမြိုင်အား မြို့သို့သွားလျှင် ကြယ်သီးတစ်စုံ ဝယ်ခဲ့ပါဟု မှာသည်။ မောင်ဘမြိုင်သည် ကြယ်သီးကို အမြတ်တနိုး ရွေးချယ်ဝယ်ယူလာခဲ့သည်။ ဦးလေး ဖြစ်သူ၏ကိစ္စကြောင့် မြို့၌ (၄)ရက်ခန့်ကြာပြီး ပြန်လာသောအခါတွင် မကျော့စိန် သေဆုံးကြောင်း သိလိုက်ရသည်။ ထိုသတင်းကြောင့် မြေကြီးပေါ်၌ ပုံလျက်သား ကျသွားသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် သင်္ချိုင်းဇေရပ်၌ ကျုံ့ကျုံ့ထိုင်၍ သလင်းကျောက် ကြယ်သီးများကို ယုယစွာ ကိုင်တွယ်လျက် နှုတ်ခမ်းမှ တတွတ်တွတ် စကားပြော နေသော မောင်ဘမြိုင်ကို တွေ့ရသည်။

ဇော်ဂျီသည် ဝတ္ထုတိုများကို ဖန်တီးရေးသားရာတွင် ဇာတ်လမ်းသစ်ဆန်းမှု သဘောထက် လူသဘော လူသဘာဝ ပေါ်လွင်မှုကို ပို၍အလေးထားလေ့ ရှိသည်။ ကြင်မည့်သူဝတ္ထုသည် မိန်းမပျိုလေးအပေါ် ချစ်မြတ်နိုးလွန်းသဖြင့် မိမိ၏ချစ်မေတ္တာကို မဖွင့်ဟဘဲ တိတ်တခိုးချစ်နေသူတစ်ဦး၏ အချစ်ကိုဆုံးရှုံးရသောအခါ ကြေကွဲခံစားမှု

^၁ ခင်မင်၊ မောင်(နေဖြူ)၊ ၁၉၉၇၊ ၁၀။

ကိုသာ တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာ၌လည်း ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက် မဆင်ဘဲ လူငယ်တစ်ယောက်၏ ခံစားမှုကိုသာ ဇာတ်လမ်းတစ်လျှောက်လုံး ရေးဖွဲ့ တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဇော်ဂျီသည် အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ဇာတ်လမ်းဆင် တင်ပြရာ၌ ဝတ္ထုတိုပီသအောင် ရေးဖွဲ့လေ့ ရှိသည်။ ဝတ္ထုတိုသဘောနှင့်ပတ်သက်၍ မောင်ထင်က-

“ဝတ္ထုတိုအဖွဲ့သည် ယေဘုယျအားဖြင့် အကြောင်းအရာတစ်ခု၊ ဖြစ်ရပ်တစ်ခု၊ လုပ်ရပ်တစ်ခု၊ ဆင်ခြင်ပုံတစ်ခု၊ အတွေးအခေါ် တစ်ခု စသည်ဖြင့် တစ်ခုသောအချက်ကို ဗဟိုမဏ္ဍိုင်ပြု၍ ဖွဲ့ဆိုသော အဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။”

ဟု ဆိုထားပါသည်။

ဝတ္ထုတိုနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာအဘိဓာန်အကျဉ်းချုပ်၌လည်း-

“ဇာတ်ဆောင် တစ်ဦး သို့မဟုတ် အများကို အခြေခံထား၍ အဖြစ်အပျက် အခြင်းအရာကို စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖွဲ့ဆိုထားသော အကြောင်းအရာ”^၁

ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

ထိုအဆိုများအရကြည့်လျှင် ဝတ္ထုတိုသည် အကြောင်းအရာတစ်ခု သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးကို ဦးတည်၍ ဖန်တီးရေးသားနိုင်ကြောင်း သိရပါသည်။ ဇော်ဂျီသည် ကြင်မည့်သူဝတ္ထု၌ မောင်ဘမြိုင်ဆိုသော လူပျိုပေါက်စကလေးတစ်ဦး၏ မိန်းကလေး တစ်ယောက်အပေါ် မဝံ့မရဲ စွဲစွဲလမ်းလမ်း တန်ဖိုးထား ချစ်မြတ်နိုးခဲ့သော စိတ်ခံစားမှု ကိုသာ အလေးပေး၍ ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ ထိုသို့ရေးဖွဲ့ရာတွင် ဇော်ဂျီသည် အားလုံးသိရှုထောင့်ကိုသုံး၍ ဇာတ်ကြောင်းဖော်ပြထားသည်။ ဇာတ်ကြောင်းပြောသူမှာ စာရေးသူဖြစ်သည်။ ထိုဝတ္ထုတွင် မောင်ဘမြိုင်နှင့် မကျော့စိန် ဇာတ်ဆောင်နှစ်ဦး ပါပြီးလျှင် အားလုံးသိရှုထောင့်ကို သုံးထားသော်လည်း မကျော့စိန်၏ ခံစားမှု အတွေးကို ဖော်ပြသည့်အကွက်မှာ တစ်ကွက် နှစ်ကွက်သာပါသည်။ စာရေးသူက မောင်ဘမြိုင် တစ်ဦးတည်း၏ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး အမူအရာ သုံးပါးလုံးကို သိခွင့်ယူ၍ အနုစိတ် ရေးဖွဲ့ထားသည်။ မကျော့စိန်ကိုမူ ကိုယ်နှုတ်အမူအရာကိုသာ ရေးပြသည်။

ထိုသို့အားဖြင့် အားလုံးသိရှုထောင့်ကိုသုံးထားသော်လည်း မောင်ဘမြိုင်၏ စိတ်ခံစားမှုကိုသာ အလေးပေး၍ ဇာတ်ကြောင်းပြောသည့်အတွက် စာဖတ်သူတို့

^၁ မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၁၊ ၁၆၄။

အနေနှင့် မောင်ဘမြိုင်၏စိတ်ခံစားမှုများကိုသာ အများဆုံးသိခွင့်ရပါသည်။ မကျော့စိန်၏ စိတ်ခံစားမှုများကို သိခွင့်မရပေ။ ဇော်ဂျီရေးဖွဲ့လိုသောသူမှာလည်း မောင်ဘမြိုင် ဖြစ်သည်။ မောင်ဘမြိုင်၏ ခံစားမှုများကို အဓိကထား တင်ပြလိုသည့်အတွက် စာရေးသူ အဓိကထားတင်ပြလိုသော အချက်သည် ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ပေါ်လွင်နေ ပါသည်။

ဇာတ်လမ်းအဖြစ် ဖန်တီးရာတွင်မူ စာရေးသူက စိတ်ကူးဖြင့် ဖြည့်စွက်၍ ဇာတ်လမ်းအကွေ့အလိမ်များကို ထည့်သွင်းခြင်း မပြုပေ။ မောင်ဘမြိုင်နှင့် မကျော့စိန် တို့၏ တွေ့ဆုံပတ်သက်မှု ဖြစ်စဉ်အတိုင်းသာ ဖော်ပြထားသည်။ ဇာတ်ဆောင်စရိုက် ဖန်တီးရာတွင် မကျော့စိန်၏ ရုပ်သွင်အမူအရာလေးများကိုသာ သရုပ်ဖော်ထားသည်။ မကျော့စိန်၏အလှကို-

“မကျော့စိန်၏ပါးပြင်သည် ချောမွတ်သည်။ ပါးပြင်အထက်နား နားသယ်စပ်တွင် ပေါက်လျက်ရှိသော ဆံနုတို့သည် စိမ်းနေကြ သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မောင်ဘမြိုင်၏မျက်စိသည် ဆီချက်ပန်းကန် မှသည် ငံပြာရည်ပန်းကန်သို့၊ ငံပြာရည်ပန်းကန်မှသည် ငရုတ်သီးမှုန့် ပန်းကန်သို့ သွက်လက်စွာ လှုပ်ရှားသွားလာလျက်နေသော အဖျား ဒန်းနီရောင် လက်ချောင်းကလေးများဆီသို့ ရောက်သွားတတ် လေသည်”^၁

ဟု ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ မကျော့စိန်လေး၏အလှကို တင်ပြရာ၌ မောင်ဘမြိုင်၏ အမြင်နှင့် ဆက်စပ်၍ တင်ပြထားသည်။ ထိုသူနှစ်ယောက်၏ ပတ်သက်မှုသဘောကို ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ် သရုပ်ဖော်တင်ပြခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်။

မကျော့စိန်ဘက်မှ တိမ်းညွတ်သည့် အမူအရာများ ပြုမိသော်လည်း မောင်ဘမြိုင်က တုန်လှုပ်မှု မပြသောအခါ မကျော့စိန်၏ခံစားမှုကို-

“မကျော့စိန်မှာ တစ်ကိုယ်တည်း နှုတ်ခမ်းစူလျက် ကျန်နေခဲ့တတ် လေသည်။ ဒေါသကလေး ထောင်းကနဲ ထွက်လာတတ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ဒေါသကလေးမှာ ရှူးရှူးရှဲရှဲ ရိုးရိုးရဲရဲမဟုတ်။ မေတ္တာဓာတ်၏ အညှို့ခံနေရသော ကသီကရီ လုပ်လီလုပ်လဲ့

^၁ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၂၃။

ဒေါနဲ့နဲ့ကလေးသာ ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ခဏချင်းပင် ပျောင်းခွေ
ပြေလျောသွားရရှာလေသည်။”^{၁၀}

ဟု ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

ဇော်ဂျီသည် ဝတ္ထုတိုများကို ဖန်တီးရာ၌ အာရုံမထွေပြားဘဲ အကြောင်းအရာ
တစ်ခုတည်းကိုသာ နည်းစနစ်အမျိုးမျိုးကိုသုံး၍ ပရိသတ်၌ ခံစားနိုင်အောင်
တင်ပြလေ့ရှိသည်။ ကြင်မည့်သူဝတ္ထုတွင် တိတ်တခိုးချစ်တတ်သူတစ်ဦး၏ ခံစားမှုကို
အဓိကထားပြီး ထိုခံစားမှုကို ဇာတ်လမ်းတစ်လျှောက်လုံး တင်ပြသွားရာ၌ အလွန်
အနုစိတ်ကျသော ခိုင်းနှိုင်းမှုများ၊ စကားပရိယာယ်ကြွယ်ဝသောရေးဟန်တို့ကို သုံးနှုန်း
ထားသည်။ ကြင်မည့်သူဝတ္ထုတွင် မောင်ဘမြိုင်ခံစားမှုကို အနုစိတ်တင်ပြသော
ရေးဟန်သည် ပရိသတ်အား စွဲငြိစေသော အတတ်ပညာဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်မိ
ပါသည်။

မောင်ဘမြိုင်သည် မကျော့စိန်ထံသို့လာတိုင်း ဖွင့်ပြောမည်ဟု အရူးအမူး
ကြိုးစားအားခဲလာတတ်သည်။ သို့ရာတွင် တွေ့သောအခါ၌ နောက်တွန့်ကာ မပြော
ဖြစ်ပေ။ ထိုသို့သော မောင်ဘမြိုင်၏ မဝံ့မရဲခံစားမှုကြောင့် အချည်းအနီးဖြစ်နေရပုံကို
ဇော်ဂျီက-

“မြေကြီးလက်ခတ် ဆတ်ဆတ်မလွဲ မှန်ပေ၏။ သို့ရာတွင်
သခွတ်ပန်းပွင့်သောအခါတိုင်း ကသစ်ပန်းကို သတိရ၍ မိမိ၏
စံရာဟောင်း ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော မာဃသိကြား၏ သုဒဿနမြို့ကို
ပိုင်နိုးပိုင်နိုးသဘောဖြင့် ချီတက်ရာ စိတ္တကုဋ်တံခါးခုံရှိ သိကြားရပ်
များကို မြင်ရသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဗိုလ်ထုပါပျက်၍ လက်လွတ်
ထွက်ပြေးရရှာသော အသူရာသိကြားညိုကဲ့သို့ မောင်ဘမြိုင်
သည်လည်း မည်မျှလောက်ပင် ဖွင့်ပြောတော့မည် ဖော်ပြတော့
မည်ဟု အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ကြံစည်ခဲ့သော်လည်း မကျော့စိန်၏
အေးမြကြည်လင်သော မျက်နှာကို မြင်သောအခါတိုင်း ထိုအကြံ
အစည်တို့သည် သူ့အလိုလို ပြိုကျသွားတတ်လေသည်။ မောင်ဘမြိုင်
သည် စစ်မရောက်ခင် မြားကုန်တတ်သော စစ်သူကြီးအစားထဲက
မဟုတ်၊ စစ်ပွဲသို့ရောက်ခါမှ မြားကုန်တတ်သော စစ်သူကြီးနှင့်
တူလှပေသည်”^{၁၁}

^{၁၀} ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၂၃-၂၄။

^{၁၁} ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၂၄။

ဟု ရေးသားတင်ပြထားပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ မြို့သိပ်ထားသောကြောင့် နှစ်ကြာလာသည် နှင့်အမျှ ရင်ထဲ၌ မေတ္တာအစိုင်းအခဲ ကြီးမားနေပုံကို စာရေးသူက-

“ကြီးချင်တိုင်းကြီး ဖွံ့ချင်တိုင်းဖွံ့၊ ဖြိုးချင်တိုင်း ဖြိုးနေသော
မေတ္တာအစိုင်းအခဲကြီးတစ်ခုကို မောင်ဘမြိုင်၏ နှုတ်မှ ရုတ်တရက်
ထွက်စိမ့်သောငှာ အတိုင်းအဆတို့ပင် ရှိလေမလားဟု တွေးတော
ဖွယ်ရာရှိလေသည်။”^၁

ဟုလည်း တင်ပြထားပါသည်။ ဇော်ဂျီသည် စကားလုံးများကို ဝေဝေဆာဆာနှင့် အာဝဇ္ဇန်းရွှင်ရွှင်သုံး၍ မောင်ဘမြိုင်၏ မေတ္တာအစုအပုံကို တင်ပြခဲ့ပါသည်။

မောင်ဘမြိုင်သည် မကျော့စိန်အပေါ်တွင် နှင်းဆီ၊ စံပယ်ပန်းကလေးများ ကဲ့သို့ပင် မှတ်နေပါသည်။ ပန်းကလေးများသည် အပင်၌ထားခြင်းက ပိုလှသည်ဟု တွေးတောလေဟန်ကိုလည်း အပင်ပေါ်၌-

“လှပဆန်းကြယ်စွာ ပွင့်နေသော ထိုနှင်းဆီပန်း၊ စံပယ်ပန်း
များသည် မနုဿလူသားတို့၏ ဒုစရိုက်မှုမကင်းသောလက်ဖြင့်
ခူးဆွတ်ချွေယူခြင်း ခံရပြီးနောက် ဖန်ဖလား ငွေဖလားသို့
ရောက်နေသော အလှပြနင်းဆီစံပယ်တို့ထက်ပို၍ ရှုချင်စဖွယ်
ကောင်းသလို အပျိုကလေး မကျော့စိန်သည် အိမ်ထောင်သည်
မကျော့စိန်ထက် ပို၍ရှုမောဖွယ်ရာကောင်းပေသည်ဟု မောင်ဘမြိုင်
စိတ်ထဲ၌ အထင်ရှိနေသလောဟူ၍လည်း ယူဆစရာ ရှိပေသည်။”^၂

ဟူ၍ ရေးဖွဲ့တင်ပြထားပါသည်။ စာရေးသူသည် မောင်ဘမြိုင်၏ မကျော့စိန်ပေါ်
ထားရှိသော မေတ္တာသဘောကို အခိုင်းအနှိုင်းများနှင့် အကျယ်တဝင့် ရေးဖွဲ့တင်ပြ
ထားသည်။ ရေးဟန်သည် အနုစိတ်ကျသည်နှင့်အမျှ မောင်ဘမြိုင်၏မေတ္တာကို
အနုစိတ် ခံစားလာကြရသည်။

မောင်ဘမြိုင်သည် မကျော့စိန်ကိုဖွင့်ပြောပြီး နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ဆွေးနွေးရမည့်
အစား တစ်ဖက်သက် စိတ်ကူးအမြင်များနှင့် ဆက်လက်ရပ်တည်နေပုံကို နှစ်စဉ်
နှစ်တိုင်း အချိန်မှန်ကန်စွာ ခါတော်မီပွင့်တတ်သော သဇင်ပန်း၊ ပိတောက်ပန်းများ
ကဲ့သို့ မကျော့စိန်သည် သူ့အချိန်ကျလျှင် မုန့်ဟင်းခါးထွက်ရောင်းလိုက် သူ့အချိန်
စေ့လျှင် အိမ်ပြန်လိုက်နှင့် ဤသို့ တစ်သက်လုံးနေမည်ဟု မောင်ဘမြိုင်သည် စိတ်ကူး

^၁ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၂၅။

^၂ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၂၅။

ကောင်းတိုင်း စိတ်ကူးနေသလောဟု ထင်ခဲ့ပါသည်။ မောင်ဘမြိုင် ဤအနေအထားကို စာရေးသူက ‘ထိုသို့ရှုံ့၍ မဝံ့သော မောင်ဘမြိုင်၊ ချစ်ရေးဆိုရန် ‘အ’ နေသော မောင်ဘမြိုင်၊ စိတ်ကူးတွေးတွေး၍ အားကြီးနေသော မောင်ဘမြိုင်’ ဟူ၍ ဝိသေသပုဒ် အမျိုးမျိုးဖြင့် ဖွဲ့ဆိုတင်ပြခဲ့ပါသည်။

မောင်ဘမြိုင်သည် မိမိဝယ်လာသော ကြယ်သီးကလေးကို ကြည့်၍ မကျော့စိန်၏ ပစ္စည်းကလေးများ ပေးရတော့မည်ဟု တွေးတောကာ ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင်နေပုံကို မနက်ဖြန်ကျောင်းပိတ်လိမ့်မည်ဆိုသော တီးတိုးစကားကို ကြားရသည့် ကျောင်းသားငယ် ကလေး၏ ခံစားမှုနှင့်နှိုင်းယှဉ်ကာ-

“ကျောင်းသားသူငယ်သည် လေမမြင် မိုးမမြင် ခုန်ပေါက်မြူးတူး၍ ဤနေ့အဖို့ရာ၌ ‘နက်ဖြန် ကျောင်းပိတ်တော့မည်၊ နက်ဖြန် ကျောင်းပိတ်တော့မည်’ ဟု တစ်မိမ့်တစ်တွေးတောကာ ပီတိသောမနဿ ဖြစ်နေသကဲ့သို့ မောင်ဘမြိုင်သည်လည်း မိမိလက်တွင်းရှိ ဤကြယ်သီး၊ ဤဘီး၊ ဤဆံနှိပ်ကလေးများသည် မိမိ၏ချစ်ရင်း စွဲသူ၊ စုံမက်ရင်းစွဲသူ၊ မြတ်နိုးရင်းစွဲသူ ယဉ်စစ မကျော့စိန်၏ ပစ္စည်း ဖြစ်ရချေတော့မည်တကား၊ မိမိ၏ ရည်းစားလောင်း နုနု နယ်နယ် အချစ်သယ်၊ တီတီတာတာ မကျော့စိန်၏ စီမံရာကို ခံရချိန်တော့မည်တကားဟု အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ကာ အပျော်ကြီး ပျော်နေရှာလေတော့သည်”

ဟု ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

ထိုအဖွဲ့၌ ‘ချစ်ရင်းစွဲသူ၊ စုံမက်ရင်းစွဲသူ၊ မြတ်နိုးရင်းစွဲသူ ယဉ်စစ မကျော့စိန်’ ဟူ၍ ဝိသေသပုဒ်များကို အသုံးပြု၍ မောင်ဘမြိုင်၏ မေတ္တာအတိုင်းအတာကို ပြည့်စုံပေါ်လွင်အောင် ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ‘ချစ်ရင်းစွဲသူ၊ စုံမက်ရင်းစွဲသူ၊ မြတ်နိုးရင်းစွဲသူ’ဆိုသည့် ပုံစံတူအဖွဲ့များကို သုံး၍ အနက်ရောအသံပါ ပြည့်စုံဝေဆာ လာအောင် ရေးထားသည်။ ‘မိမိ၏ရည်းစားလောင်း’ ‘နုနုနယ်နယ်အချစ်သည်’ ‘တီတီတာတာ မကျော့စိန်’ ဆိုသော နာမဝိသေသနပုဒ်များဖြင့်လည်း ချစ်၍မဝအောင် ဖြစ်နေသည့် မောင်ဘမြိုင်၏ စိတ်ကူးများကို တင်ပြထားသည်။ နှစ်ကြိမ်ထပ် ကြိယာဝိသေသနစကားလုံးများက ရေးဟန်ကို ဝေဝေဆာဆာ ရှိစေသည်။

^၁ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၂၉။

မောင်ဘမြိုင်သည် ရန်ကုန်တွင် (၄)ရက်ကြာပြီးနောက် ရွာသို့ ပြန်လာသည်။ ရန်ကုန်မှ ထွက်ခွာလာသည့်နေ့မှစ၍ ရွာပြန်လာသည်အထိ အပျော်စိတ်များသည် တဖြည်းဖြည်း တိုးမြှင့်လာသည်။ ခရီးလမ်းသည် နီး၍လာသည်နှင့်အမျှ အပျော်စိတ်များသည် တဖြည်းဖြည်း တိုးလာသည်။ အပျော်စိတ်အတိုင်းအတာ တိုးမြှင့်လာပုံကို ဇော်ဂျီက-

“သို့ရာတွင် မောင်ဘမြိုင်သည် ထိုသလင်းကြယ်သီးကို ဝယ်လိုက်သည့်နေ့မှစ၍ ရန်ကုန်မှ ထွက်ခွာလာသည့်နေ့အထိ ထိုအပျော်လုံးသည် တိုး၍တိုး၍ မှည့်ဝင်းနေရာ ပြန်ရဖို့ရက် နီးကပ်လာလေလေ မှည့်ဝင်းလေလေ ဖြစ်လေသည်။ တစ်ဖန် မြို့ကလေးသို့ သင်္ဘောဖြင့် စီးလာလေပြန်ရာ သင်္ဘောရွှေ့တိုင်း ရွှေ့တိုင်း ထိုအပျော်လုံးသည်လည်း အရှိန်ကဲ၍ကဲ၍ မှည့်ကာ လိုက်ပါလာလေသည်။ တစ်ဖန် မြို့ကလေးမှ မကျော့စိန်ရှိရာသို့ ချောင်းရိုးတစ်လျှောက်၌ သမ္ဗန်ဖြင့် ပြန်အလာတွင်လည်း ကွမ်းသီးတစ်ပင်ကို ကျော်လိုက်လျှင် ဝင်းခနဲ၊ ခရာချုံတစ်ချုံကို လွန်မိလျှင် ထိန်ခနဲ။ ယင်းသို့အားဖြင့် ထိုအပျော်လုံးကြီး ရွန်းရွန်းဝေလာသည်မှာ ညဆယ့်တစ်နာရီလောက် ရွာဆိပ်သို့အရောက်တွင် အလွန်အေးမြ၍ အနံ့အရသာဖြင့် ပြည့်စုံသော အပျော်လုံးကြီးတစ်လုံး ဖြစ်လာလေသည်။”^၁

ဟု ရေးဖွဲ့တင်ပြထားပါသည်။

ဇော်ဂျီ၏ရေးဟန်မှာ ချစ်ခြင်းမေတ္တာတို့ဖြင့် ပြည့်လျှံ၍ အပျော်စိတ်များ ပြည့်ဖြိုးနေသော မောင်ဘမြိုင်၏ခံစားမှုနှင့် လိုက်ဖက်သည်။ ‘တိုး၍တိုး၍မှည့်ဝင်း’ ‘အရှိန်ကဲ၍ကဲ၍မှည့်ကာ’ ‘ဝင်းကနဲ ထိန်ကနဲ ရွန်းရွန်းဝေ။’ ‘အလွန်အေးမြ၍ အနံ့အရသာနှင့် ပြည့်စုံသော အပျော်လုံးကြီး’ ဆိုသည့် ဝေါဟာရစကားလုံး အသုံးအနှုန်းများက အားရတက်ကြွနေသော ခံစားမှုကို ဖော်ပြနိုင်သည့် ရေးဟန်နှင့်အာဝဇ္ဇန်များ ပါဝင်နေသည်။ မကျော့စိန် ကွယ်လွန်ကြောင်း သိရသောအခါတွင် မောင်ဘမြိုင်၏ ခံစားမှုကို-

“နာရီဝက်ခန့်ကြာသောအခါ မိမိ၏အရှေ့ ခပ်လှမ်းလှမ်းနေရာ ဗန်ဒါပင်ကြီးမှ မည်းနက်သော ကိုယ်ကာယရှိသော လင်းဆွဲများသည် ရုတ်တရက် အတောင်သံပေး၍ အထက်ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်လိုက်ကြလေသည်။ မောင်ဘမြိုင်၏ မလှုပ်မယှက်နေသော

^၁ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၂၉-၃၀။

ကိုယ်ကာယကလည်း ဆတ်ဆတ်ခါ တုန်လှုပ်လျက် မြေပေါ်သို့
ထိုင်လျက်သား လဲကျသွားလေသည်။”^၁

ဟု ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။ နောက်ခံအခြေအနေနှင့် မောင်ဘမြိုင်၏ခံစားမှုကို ဆက်စပ်
ရေးဖွဲ့ထားသည်။ မြေပေါ်သို့လဲကျပြီး မြေကြီး၌ မထတမ်း ထိုင်နေသည်ဟု ရေးဖွဲ့
ထားသည်။

ဇော်ဂျီသည် အလွန်ရိုးစင်းသော အကြောင်းအရာကိုလည်း လူ့သဘော
လူ့သဘာဝ ပါဝင်သည့် ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်ဖြစ်အောင် ဖန်တီးနိုင်ခဲ့သည်။ ဤဝတ္ထု၌
ဝတ္ထုတိုပီသစွာ ဇာတ်ဆောင် မများပြားဘဲ ဇာတ်ဆောင် မောင်ဘမြိုင်တစ်ဦးတည်းကို
အာရုံစူးစိုက်၍ အချစ်၏ သိမ်မွေ့နက်ရှိုင်းသည့်သဘော၊ ချစ်သော်လည်း ဖွင့်မပြော
ရဲသောခံစားမှုတို့ကို ထင်းကနဲ လင်းကနဲ ပေါ်လွင်လာအောင် ဝိသေသပုဒ်များ၊
ဥပမာအလင်္ကာများ၊ အကြောင်းအရာကို ထင်ရှားစေမည့် ဝေါဟာရစကားလုံးများ
သုံး၍ ပုံဖော်ထားသည်။

ကြင်မည့်သူဝတ္ထု၏ ထူးခြားချက်မှာ မထူးခြားသော အကြောင်းအရာကို
ထူးခြားအောင် ရေးဖွဲ့ခြင်းနှင့် ရေးဟန်ကို အားပြု၍ ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးတည်း၏
ခံစားမှုကို အနုစိတ်ခြယ်မှုန်းတင်ပြသည့်နည်းကို သုံးထားသည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။

၂၊ ၂။ အောင်ဘော်နှင့်လေးလုံး

ဇော်ဂျီသည် အောင်ဘော်နှင့်လေးလုံးဝတ္ထုတိုကို ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် ရေးဖွဲ့ခဲ့ခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဝတ္ထုနှင့်ပတ်သက်၍ တိုက်စိုးက ‘အောင်ဘော်နှင့်လေးလုံးဝတ္ထုသည်
လူကြီးမိဘနှင့်တစ်မျိုး၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်တစ်ဖုံ သဟဇာတဖြစ်နေသော ကလေး
သူငယ်အဖွဲ့ ဖြစ်လေသည်။ မြေးဖြစ်သူ အောင်ဘော်သည် အဖိုး၏ မေတ္တာရိပ်ကို
ခိုလှုံရ၍ စိတ်လုံခြုံသည်။ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များကို အဖော်သဟဲပြု၍ စိတ်ပျော်သည်။
တောသဘာဝနှင့်လည်း နေသားတကျ ရှိလေသည်။ ဤသဘောပေါ်အောင် ဇာတ်လမ်း
အစအဆုံး သယ်သွားလေသည်’ဟု ဆိုထားပါသည်။

ဇော်ဂျီသည် ဝတ္ထုတိုများကို ရေးဖွဲ့ရာ၌ စိတ်ကူးအလွန်ကောင်းသည်။ စိတ်ကူး
ကောင်းသည်ဆိုရာ၌ စာဖတ်သူ၏စိတ်တွင် အဆန်းတကျယ်ဖြစ်၍ သိလိုစိတ်
ထက်သန်ကာ စွဲလမ်းမိခြင်းမျိုး မဟုတ်ပေ။ ဇော်ဂျီဝတ္ထုတိုများသည် အတွေးအမြင်
ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက် မြင့်မားသည်။ မြင့်မားသော ရည်ရွယ်ချက်ကို တင်ပြရာ၌

^၁ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၃၂။

ကလေးငယ်လေးများ သာမန်အကြောင်းအရာလေးများမှတစ်ဆင့် စာဖတ်သူတို့အား ဘဝကျအောင် တင်ပြတတ်ပါသည်။ မင်းသူဝဏ်သည် လူသားတိုင်း မကင်းနိုင်သော စွဲလမ်းစိတ်၏ ဆိုးကျိုးကို ယမင်းရပ်အပေါ် စွဲလမ်းခဲ့မိသော မောင်ချစ်ကလေးနှင့် ဘကြီးအောင်ညာတယ်ဝတ္ထုတို့တွင် တင်ပြခဲ့သည်။ ဇော်ဂျီသည်လည်း ကလေးငယ်တို့၏ ဘဝတွင် တောသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အလျောက် မွေ့မွေ့ပျော်ပျော် နေထိုင်နိုင်ပုံ၊ အဘိုးဖြစ်သူကို ချစ်ခင်တွယ်တာစိတ်နှင့် နွေးထွေးလုံခြုံစွာ နေထိုင်တတ်ပုံ၊ တိရစ္ဆာန်လေး များကို ကြင်နာစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံတို့ကို အဆင့်ဆင့် တင်ပြထားသည်။ ကလေးငယ်တိုင်း၏ဘဝတွင် ဖြတ်သန်းရလေ့ရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရာ၌ ထားရှိအပ်သည့် စိတ်အခြေအနေ၊ ထိုစိတ်အခြေအနေမှ ရရှိသော စိတ်ပျော်ရွှင် ကြည်နူးမှုတို့ကို သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ လေးလေးနက်နက် တင်ပြထားသည်။

အောင်ဘော်သည် (၁၀)နှစ်အရွယ်ခန့်ရှိသည့် ကလေးငယ်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ အဘိုးနှင့်အတူ နေထိုင်သည်။ အဘိုးကို အလွန်ချစ်သည်။ အဘိုး၏ ပုံပြင်ကလေး များကို နှစ်သက်ရာမှ အဘိုးကိုလည်း ချစ်သည်။ အဘိုးသည် ဘယ်သား၊ ဘယ်သမီး၊ ဘယ်မြေးကိုမှ မတွယ်တာလေဘူးဟု ပြောလေ့ရှိသောကြောင့် အဘိုးကို ကြောက်ရွံ့သည်။ ဝမ်းနည်းသည်။ သို့ရာတွင် ကျားဘိုဆိုသည့် ခွေးလေးကို လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှ ရေနွေးပူနှင့် ပက်လိုက်ရာတွင် အဘိုးက ကယ်တင်၍ ကျွေးမွေးထားသည်ကို တွေ့ရသောအခါ ချစ်ခင်လာသည်။ ကျားဘိုထံသို့လာသော ခွေးမည်းမည်းတစ်ကောင်ကို အောင်ဘော်သည် ကြည့်၍မရ၊ ခွေး၏ပါးစပ် ဟလိုက်ပိတ်လိုက် ဖြစ်နေသည်ကို ကြည့်၍ ကိုက်ချင်နေသည်ဟု ယူဆကာ ထင်းချောင်းတစ်ချောင်းကို ခွေးရှိရာသို့ ပစ်လွှတ်လိုက်သည်။ ခွေးသည် ချာလပတ်လည်သွားပြီး ငယ်သံပါအောင် အော်ဟစ်ပြေးသွားသည်။ ထိုခွေးမည်းမည်း ပေါ်မလာသောအခါတွင် အောင်ဘော်စိတ်ပူလာသည်။ ကျားဘိုလည်း ခွေးအမည်းနှင့်အတူ ငါးရက်ခန့် ပျောက်နေသည်။ ထို့နောက် ကျားဘို ပြန်လာသည်။ ခွေးမည်းမည်းလည်း ပြန်ပါလာသည်။ ထိုခွေးမည်းသည် အောင်ဘော်ကိုမြင်တိုင်း ကြောက်ရွံ့ထွက်ပြေးသည်။ တစ်နေ့တွင် အောင်ဘော်တို့ ဘူးစင်အောက် ထင်းပုံအနီး၌ ခွေးလေးတစ်ကောင်ကို တွေ့သည်။ ခွေးမည်းမည်း၏ သားကလေး ဖြစ်သည်။ အဘိုးဖြစ်သူက ခွေးကလေးကို သူ့အမေထံပြန်ပေးပါဆို၍ ပွေ့ချီထားရာမှ မြေသို့ ချပေးလိုက်သည်။ အောင်ဘော်သည် ကျားဘိုနှင့်အတူ လေးလုံးအမည်ပေးထားသော ထိုခွေးမည်းမည်းကိုလည်း ချစ်ခင်သွားသည်။ နေ့စဉ် ထမင်းကျွေးသည်။ ဇော်ဂျီသည် လူငယ်တို့ဘဝတွင် လိုအပ်သော နွေးထွေးသည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ချစ်တတ်ကြင်နာတတ်ရန် အော်ဘော်နှင့်လေးလုံးဝတ္ထုဖြင့် သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ လမ်းပြထားပါသည်။

ဇော်ဂျီ၏ ဝတ္ထုတိုများတွင် တွေ့ရလေ့ရှိသည့်အတိုင်း ဇာတ်လမ်းထူးခြားမှု မရှိပါ။ ဇာတ်ဆောင်မှာလည်း အောင်ဘော်နှင့်အတိုးဖြစ်ပြီး ခွေးသုံးကောင် ပါဝင် သည်။ ဇာတ်လမ်း၏အဖွင့်တွင် အောင်ဘော်၏ တောခလေ့သဘာဝအတိုင်း ပျော်ရွှင်စွာ ကစား၍ နေတတ်သည့်စရိုက်နှင့် အစပျိုးထားသည်။ နောက်ခံနှင့်ဇာတ်ဆောင်ကို ပေါင်းစပ်၍ ဇာတ်လမ်းအစပျိုးထားဟန်ကို-

“အိမ်နောက်ဖေးဘူးစင်အောက်တွင် ‘ဟဲ့နွားဒီနွားဟာ အရိုက်ခံရ တော့မယ်နော်’ဟူသောအသံသည် ခဏခဏ မြည်နေသော်လည်း စင်စစ် ထိုဘူးစင်အောက်တွင် နွားတစ်ကောင်မျှ မရှိချေ။ နွားနှင့် တူသောသတ္တဝါပင် မရှိချေ။ ဘူးစင်အောက်သို့ သွားကြည့်လျှင် မူကား ဝါးခြမ်းပြားကို မြှောက်ကိုင်နေသော အသံရှင် အောင်ဘော်နှင့် အုန်းလက်ဖင်ပိုင်းအတိုတစ်ခုကိုသာ တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ အုန်းလက် ဖင်ပိုင်းသည် အောင်ဘော်၏နွား ဖြစ်သည်။”^၁

ဟု တင်ပြထားပါသည်။

ကျေးလက်ကလေးငယ်များ၏ နှစ်သက်ဖွယ်ရာ အမူအရာနှင့် သဘာဝကျကျ အစပျိုး တင်ပြထားသည်။ အောင်ဘော်၏ သွင်ပြင်ပုံပန်းကိုလည်း-

“အောင်ဘော်သည် ဆယ်နှစ်သားအရွယ် သူငယ် ဖြစ်သည်။ ယောင်ဖုတ်စုကလေးနှင့် ချစ်စရာကောင်းသည်။ ပါးအို့ ပြည့်ပြည့် ဖောင်းဖောင်းနှင့် သာ၍ချစ်စရာကောင်းသည်။ ဆော့သည်အရာတွင် မျောက်ရှုံးအောင် ဆော့တတ်သူ ဖြစ်သည်။”^၂

ဟု ရေးဖွဲ့တင်ပြထားသည်။

စာရေးသူသည် အောင်ဘော်နှင့်လေးလုံးဝတ္ထု၏ အရေးပါသော ဇာတ်ဆောင် ဖြစ်သော အောင်ဘော်ကို စာဖတ်သူတို့၏ စိတ်မျက်စိ၌ ထင်ယောင်မြင်ယောင် လာအောင် သရုပ်ဖော်ထားသည်။ အောင်ဘော်၏ ကစားပုံနှင့် အစပျိုးပြီး ရုပ်သွင်နှင့် ဆက်စပ်လိုက်သောအခါ ဇာတ်ဆောင်သည် ချစ်စရာ သနားစရာကောင်းသော ကလေးငယ် တစ်ဦးအသွင် ပေါ်လွင်လာသည်။ စာရေးသူ၏ ရေးဟန်မှာလည်း ချစ်စရာကောင်းသူကို ချစ်စရာကောင်းအောင် သနားစရာကောင်းသူကို သနားစရာကောင်းအောင် ရေးတတ် သည့်အတွက် ဇာတ်လမ်း၏အစပိုင်းသည်ပင် နှစ်သက်သာယာဖွယ် ဖြစ်သည်။

^၁ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၁၀၃။

^၂ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၁၀၄။

ဇော်ဂျီသည် ဝတ္ထုတိုများတွင် ရည်ရွယ်ချက်သို့ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ရာ၌ ဇာတ်လမ်းအတွက် လိုအပ်သော နောက်ခံအခင်းအကျင်းနှင့် ဇာတ်ဆောင်စရိုက်အဖွဲ့များကို စေ့စေ့စပ်စပ် ခင်းကျင်းတင်ပြလေ့ ရှိသည်။ အောင်ဘော်၏ တောဓလေ့စရိုက်အတိုင်း ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ကစားဟန်ကို-

“ဤနေ့ညနေတွင် အောင်ဆော်သည် ဘူးစင်အောက်၌ တစ်ယောက်တည်း သူ၏အုန်းလက်နွားနှင့် ဆော့နေသည်။ အုန်းလက်နွားကို ကြိုးတပ်ဆွဲ၍ ပတ်ချာလှည့်ကာ ပြေးသည်။ အပြေးရပ်လျက် တကယ်လူကြီးဟန်အမူအရာဖြင့် သူ၏ အုန်းလက်နွားကို မညာမတာဆင့်ကာရိုက်သည်။ ‘ဟဲ့ နွား ... ဒီနွားဟာ အရိုက်ခံရတော့မယ်နော်’ ကြိမ်းသည်။ ‘ဪ ... ဒီနွားကလဲနော်’ ဟု ညည်းသည်။ အောင်ဘော်သည် ထိုသို့ နှုတ်ကလည်းမြည်၊ မြည်တိုင်းလည်းမြည်သည်ထက် တုတ်ချက်ကလည်း ပိုသဖြင့် ဘာမျှ မမြည်မအော်တတ်သော အုန်းလက်နွားသည် ပျော့စိစိပင် ဖြစ်နေချေပြီ။ အောင်ဘော်မှာလည်း သူ၏ကစားစရာနှင့် စိတ်ဆိုးလိုက်၊ စိတ်ပျက်တက်တက်လုပ်လိုက်၊ ပတ်ချာလည်ပြေးလိုက်နှင့် အတော်ကြာအောင် ဆော့နေသည်ဖြစ်ရာ မောလှရောမည်”^၁

ဟု ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

ထိုအဖွဲ့များသည် အဓိကဇာတ်ဆောင် အောင်ဘော်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးသော အဖွဲ့များဖြစ်သည်။ ကလေးသဘာဝ စိတ်ထားနှင့် လှုပ်ရှားဟန်တို့ သဘာဝကျပြီး သရုပ်ပေါ်လွင်သည်။ အရာရာတွင် လူကြီးတို့အား အတုခိုးပြုမှုတတ်သော ကလေးငယ်တို့ သဘာဝကို ထင်ရှားစေသည်။ ထိုသဘာဝကို ရေးဖွဲ့ပြသော ရေးဟန်မှာ ဝါကျတို တစ်လှည့် ဝါကျရှည်က တစ်လှည့် ရေးသားထား၍ စာဟန်အပြောင်းအလဲများနှင့် ဖတ်ရှုသူ၏စိတ်ကို ဆွဲဆောင်နိုင်သည်။ အောင်ဘော်၏ကလေးစရိုက်ကို ဇော်ဂျီ၏ သွက်လက်ပြီး အပိုအလိုမရှိရေးဟန်က ပေါ်လွင်စေသည်။ ဖတ်ရှုသူတို့၏စိတ်ကို ကလေးငယ်၏ကစားဟန်ဖြင့် ကြည်နူးသာယာအောင် အစပျိုး ဆွဲဆောင်ထားသည်။ ဇာတ်တက်ပိုင်းတွင် မည်းကြောင်ကြောင်ခွေးတစ်ကောင် ရောက်လာပုံ၊ ခွေးအပေါ် အောင်ဘော်၏ မနှစ်သက်မှုများ၊ ထိုးနှက်မှုများကို ဖော်ပြထားသည်။ ထိုသို့ တင်ပြသည့် ဇာတ်ကွက်များ၌လည်း ကလေးသူငယ်တို့၏သဘာဝနှင့် လိုက်ဖက်အောင် စရိုက်ဖော်

^၁ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၁၀၄။

ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကလေးပီပီ ခွေး၏ပါးစပ် ဟလိုက်ပိတ်လိုက် လုပ်နေသည်ကို ကြောက်သည်။ ကိုက်မည်ဟု ယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် မနှစ်သက်ပေ။

ကျားဘိုသည် ထိုခွေးမည်းမည်းနှင့် အတူတွဲနေသည်ကိုလည်း မနှစ်သက်ပေ။ အဖိုးက တားသည့်ကြားမှပင် ကျားဘိုထံသို့လာသော ထိုခွေးမည်းမည်းကို ထင်းချောင်းတစ်ချောင်းနှင့် အားကုန်ပစ်လိုက်သည်။ ခွေးသည် နားထင်ချက်ကောင်းကို မှန်ပြီး ချာလပတ်လည်သွားသည်။ ငယ်သံပါအောင်အော်၍ ပြေးသွားသည်။ ထိုဖြစ်ရပ်ကလေးဖြင့် ဇာတ်လမ်းကို အရှိန်မြှင့်ပေးထားသည်။

ထိုခွေးမည်းမည်းသည် ပေါ်မလာသကဲ့သို့ ကျားဘိုသည်လည်း အိမ်သို့ ပြန်မလာ၍ အောင်ဘော် စိတ်ပူရသည်။ ငါးရက်မြောက်သောနေ့တွင် ကျားဘို ပြန်၍ ရောက်လာသည်။ အောင်ဘော်ထံသို့ အမြီးနုနုကာလာ၍ အောင်ဘော်ကို နှာခေါင်းနှင့် နမ်းကာ လျှာနှင့်လျက်ကာ မြူးတူးခုန်ပျံ့နေသည်။ အောင်ဘော်သည် ကျားဘို၏ လည်ပင်းကို အားရပါးရဖက်၍ ကျောကိုသပ်ရင်း ‘ကျားဘို ... နင် ဘယ်သွားနေသလဲ ... နင် ထမင်းစားရဲ့လား ...၊ နင် ဟိုခွေးမနဲ့ မပေါင်းနဲ့၊ ဟိုခွေးက နင့်ကိုကိုက်မှာ ကြည့်စမ်း၊ နင် အတော်ပိန်သွားတယ်၊ လာ လာ’ဟု ဆို၍ ကျားဘိုကို မီးဖိုဆောင်ထဲသို့ တရွတ်တိုက် ဆွဲသွားသည်။ ထို့နောက် ထမင်းကို ငါးနှင့်နယ်၍ ကျွေးသည်’ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။

ကလေးငယ်များ၏ မိမိအိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်ကလေးများအပေါ် ချစ်ခင်ကြင်နာ တတ်သောစရိုက်၊ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်အောင် သရုပ်ဖော်ရေးဖွဲ့ထားသည်။ အောင်ဘော်၏ စရိုက်မှတစ်ဆင့် ကလေးငယ်ကလေးများအနေဖြင့် တိရစ္ဆာန်များကို ချစ်ခင်ကြင်နာ တတ်ရန် ညွှန်ပြထားသည်ဟု ထင်မြင်မိသည်။ ကလေးပီပီ မိမိမကြိုက်သောခွေးနှင့် မပေါင်းရန် အသိဉာဏ်မရှိသော မိမိခွေးကို ပြောဆိုဟန်မှာလည်း သဘာဝကျပြီး နှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်သည်။ ခွေးအမည်းသည် ထင်းချောင်းထိမှန်ပြီးသည့် အချိန်မှစ၍ အောင်ဘော်ကိုမြင်တိုင်း ထွက်ပြေးသည်။ ကြာလာသောအခါတွင် အောင်ဘော်သည် စိတ်မကောင်းဖြစ်လာသည်။ ထိုနည်းဖြင့် ခွေးအမည်းကို အမြင်နှင့် မုန်းနေသော အောင်ဘော်၏ စိတ်အပြောင်းအလဲကို ရေးသားတင်ပြထားပါသည်။

ဇာတ်ထွတ်ပိုင်းတွင် ခွေးအမည်းပေါ်တွင် တင်းမာနေသော အောင်ဘော်၏ စိတ်ပြောင်းလဲလာပုံကို ဖော်ပြထားသည်။ ဘူးစင်အောက်တွင် ခွေးပေါက်စကလေး တစ်ကောင်ကို တွေ့ရ၏။ ခွေးအမည်း၏ သားဖြစ်သည်။ အောင်ဘော်သည် ထိုခွေးကလေးကို ယုယစွာ ပွေ့ချီသည်။ ခွေးကလေးကို ချစ်ရာမှ ခွေးအမည်းကိုလည်း ချစ်ခင်ကြင်နာသွားသည်။ ကလေးငယ်တို့၏စိတ်ဓာတ်ကို လူကြီးများအနေဖြင့်

နူးညံ့အောင် ဝိုင်းဝန်းပြုပြင်ပေးသင့်သည်ဟူသော အတွေးလည်းပါသည်။ အောင်ဘော်က ခွေးအမည်းဖြစ်သော ခွေးမကြီးသည် ပါးစပ်ကတလှုပ်လှုပ်ဖြင့် ကိုက်ချင်နေသည်ဟု ဆိုရာ အဘိုးဖြစ်သူက အောင်ဘော်ကို ပါးစပ်ဟလိုက်ပိတ်လိုက် လုပ်ကြည့်ဟူ၍ ပြုလုပ်စေသည်။ ထို့နောက် ‘ကိုင်း ငါ့မြေး အဘကို ကိုက်ချင်သလား၊ အောင်ဘော်က ‘ဟာ အဘကလည်း’ ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ပြောဆိုပေးခြင်းဖြင့် အောင်ဘော်၏အတွေးအမြင်များ ပြောင်းလဲလာသည်။

ဇာတ်သိမ်းပိုင်းတွင် အောင်ဘော်သည် မိမိပတ်ဝန်းကျင်ရှိ တိရစ္ဆာန်ကလေးများ အပေါ်တွင် ချစ်ခင်ကြင်နာစိတ် တိုးပွားလာသည်။ ရသစာပေဖြစ်သည့်အလျောက် တိုက်ရိုက်မပြောဘဲ စာရေးသူက ဇာတ်သိမ်းတွင်-

“နောက်တစ်နေ့နံနက်တွင် အောင်ဘော်၏ ကျယ်လောင်သော အသံကို ကြားရသည်။ ထိုအသံကား ‘လေးလုံးရေ ... အို့ ... အို့၊ ကျားဘိုရေ ... အို့ ... အို့’ ဟူသော အသံဖြစ်လေသည်။”^၁

ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။ ခွေးမအမည်းရောင်ကို အဘိုးက လေးလုံးဟု အမည်ပေးခဲ့သည်။ ငယ်ရွယ်စဉ် ကလေးဘဝကပင် ပတ်ဝန်းကျင်၏မေတ္တာကို ခံစားတတ်မှု ‘ထိုမေတ္တာကြောင့် လုံခြုံသောစိတ်ရှိမှု’ နှင့်အတူ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူသားအချင်းချင်းသာမက တိရစ္ဆာန် ကလေးများအပေါ်၌ပင် သနားကြင်နာစိတ် မွေးမြူမှုများ ရှိသင့်ကြောင်းကို ဇော်ဂျီက အောင်ဘော်ဆိုသည့် ကလေးဇာတ်ဆောင်ကို ဗဟိုပြု၍ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ဇာတ်လမ်းဆင် တင်ပြထားပါသည်။

၂။ ၃။ ဖိုးမာဒင်

ဖိုးမာဒင်ဝတ္ထုကို ဇော်ဂျီသည် ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။ ဖိုးမာဒင် ဝတ္ထုနှင့်ပတ်သက်၍ တိုက်စိုးက ဖိုးမာဒင်တွင် ယမင်းရုပ်လေးကို ကျောပိုးကာ ရုပ်သေးပညာဖြင့် တစ်ရွာဝင်တစ်ရွာထွက် အသက်မွေးပုံ၊ အရုပ်ကြိုးဆွဲကာဆွဲကာနှင့် သူသီဆိုသည့်တေးသံကို လူအများ ခံစားနေသည့်အခါ ဘဝင်ခွေ နှစ်သက်ဟန် လက္ခဏာ အရိပ်အရောင်ပြကာ ကျန်အချိန်များတွင်မူ ငေးတိငေးမောနေတတ်၍ လူတွေနှင့် ခပ်စိမ်းစိမ်း ဆက်ဆံတတ်ပုံ၊ သူ့နေရေးထိုင်ရေး၊ ကျန်းမာရေးတို့တွင် အမှတ်တမဲ့ရှိပုံ စသည်ဖြင့် အလေးပေးဖော်ပြသည်။

^၁ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၁၁၂။

ဇော်ဂျီသည် ဝတ္ထုတိုများရေးဖွဲ့ရာ၌ ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှေးဦးစွာ ရှာဖွေတွေ့ရှိသည်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။ သူ၏ဝတ္ထုများသည် ရိုးရိုးရှင်းရှင်းနှင့် ပေါ့ပါးသော ဝတ္ထုတိုကလေးများဖြစ်သော်လည်း လောကရှိလူသားတို့၏ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော လူ့သဘာဝများကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရာမှ ရရှိသောအမြင်ကို ဦးတည်၍ ဇာတ်လမ်းဆင်လေ့ ရှိသည်။ အချို့ဝတ္ထုတိုများတွင် တွေ့ရသော်လည်း လောက၌ ရှိနေတတ်သော လူ့သဘာဝဆန်းဆန်းပြားပြားကို ဇာတ်လမ်းဆင်ရေးဖွဲ့လေ့ ရှိသည်။ ဖိုးမာဒင်တွင် ဇော်ဂျီ၏ အတွေးအမြင်များကို ခန့်မှန်းရန် ခက်ခဲသည်ဟု ထင်မြင်မိသည်။

အနုပညာသည်တစ်ဦး၏ အနုပညာမှတစ်ပါး ဘဝတွင် တွယ်တာမှုကင်းပုံ၊ အနုပညာသည်သာ သူ့ဘဝ၏ တဒင်္ဂပျော်ရွှင်ကြည်နူးမှု ပေးနိုင်ပုံကိုလည်း တင်ပြလိုဟန် ရှိသည်။ ဖိုးမာဒင်ဝတ္ထုတွင်ပင် ဇော်ဂျီသည် ထူးခြားသော ဇာတ်ဆောင်ကို အဓိကထားရေးဖွဲ့ပြီး စာရေးသူတင်ပြသော ဇာတ်ဆောင်နောက်သို့ လိုက်ပါပြီး ဘဝအဖြေကို ရှာဖွေစေသည်။ ဇာတ်လမ်းအကျဉ်းမှာ ဖိုးမာဒင်သည် ယမင်းရုပ်ကလေးကို ကျောပိုးပြီး ရုပ်သေးပညာဖြင့် တစ်ရွာဝင် တစ်ရွာထွက် အသက်မွေးသည်။ လူအများကို ဖျော်ဖြေနေခိုက်တွင် လူအများက နှစ်သက်ကြည်နူးနေသည်ကို တွေ့မြင်သောအခါ၌ ပီတိဖြစ်တတ်သည်။ ကျန်အချိန်များတွင်မူ လူ့လောကနှင့် ခပ်ခွာခွာနေတတ်သည်။ ရွာလေးတစ်ရွာရှိ တဲအိမ်လေးတစ်အိမ်တွင် ဖိုးမာဒင်သည် တိတ်ဆိတ်စွာ သေဆုံးသွားခဲ့သည်။

ဖိုးမာဒင်ဝတ္ထုတွင် ဖိုးမာဒင်သည် ယမင်းရုပ်ကလေးနှင့် ဖျော်ဖြေကပြသည့် အနုပညာကို ကြည့်ရှုသူတို့ နှစ်သက်ခံစားမှုရှိသည်ကို တွေ့မြင်လျှင် ကြည်နူးပီတိဖြစ်ရသည်။ သူ၏ကြည်နူးသာယာတတ်သော ခံစားမှုသည် သူ၏အနုပညာကို ခံစားတုံ့ပြန်သော ပရိသတ်အပေါ်၌ တည်သည်။ ဇော်ဂျီသည် လောက၌ မထင်မရှားမှေးမှေးမှိန်မှိန်နှင့် အနုပညာကို ချစ်မြတ်နိုးစိတ်ဖြင့် တစ်သက်လုံး တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် ရှင်သန်သွားပြီး လောကထဲမှ မထင်မရှား တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် ထွက်သွားရသော အနုပညာသည်တို့၏ဘဝနှင့် ခံစားချက် ခံယူချက်ကို ဖိုးမာဒင်ဖြင့် သင်္ကေတပြုကာ ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

အနုပညာ၏သဘောနှင့်ပတ်သက်၍ တော်စတိုင်း၏အဆိုကို မောင်စူးစမ်းက သမိုင်းကို လေ့မှတ်စက်ဖြင့်မှတ်ကြည့်ခြင်းစာအုပ်တွင် အနုပညာသည် စိတ်ခံစားမှုကို ဆက်သွယ်ရာ ဖြစ်၏။ လူတစ်ယောက်က ပုံတစ်ပုံကို ပြော၏။ သီချင်းတစ်ပုဒ်စပ်၏။ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို ဆွဲ၏။ ဤသို့ ပြောစပ်ရေးဖွဲ့ရာတွင် သူခံစားရသော စိတ်ခံစားမှုတစ်ရပ်ကို အခြားသူတို့အား ဆက်သွယ်ပေးရန်ဟု ရည်ရွယ်ထားရှိလျှင် အနုပညာသည် ရှိလာချေသည်။ စိတ်ခံစားမှုသည် လတ်ဆတ်ညားအံ့။ ကွင်းကွင်း

ကွက်ကွက်နှင့် နုပျိုသော သဘောထားအမြင်ရှိ၍ ဤသည်မှ စိတ်ခံစားမှုသည် ပျို့အန်ထွက်လာခြင်းအံ့။ ဤတွင် အနုပညာလက်ရာတစ်ခု၏ တန်ဖိုးသည် ခံစားသူတို့အပေါ်၌ မူတည်သည်။ ပရိသတ်၏ တုံ့ပြန်မှုပေါ်၌ မူတည်သည်။ အနုပညာရှင်သည် ပရိသတ်၏ တုံ့ပြန်နှစ်သက်မှုကိုကြည့်ပြီး မိမိအနုပညာ၏ ကြီးကျယ်မှု အတိုင်းအတာကို သိရှိသည်ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

ဖိုးမာဒင်၏ဝတ္ထုတွင် ဇော်ဂျီသည် အထီးကျန်ဆန်သော ဖိုးမာဒင်၏ ကြည်နူးသာယာသည့် အချိန်ကာလကို တင်ပြရာ၌ အထူးသဖြင့် သူသည် အရပ်ကိုကစ၍ သီချင်းဆိုလိုက်သဖြင့် နားထောင်သူတို့ ငေးမောနေသောအခါတွင် သူ၏ အံ့မှိုင်းနေသော မျက်နှာသည် အမူအရာလန်းလာ၍ အသံသည်လည်း တိုး၍ကြည်လင်လာတတ်သည်။ သူ၏ကြုံလိုသော ကိုယ်ကာယသည်လည်း အသစ်သစ်သော ခွန်အား ဗလဖြင့် ကြီးထွားလာသည်ဟု ထင်ရသည်။ သီချင်းဆိုသောအခါ ဖိုးမာဒင်သည် ကြားနာသူတို့အား မသိမသာကြည့်၍ မိမိလိုရာသို့ ထွက်သွားတတ်ပေသည်ဟု ရေးဖွဲ့တင်ပြထားပါသည်။ ဇော်ဂျီသည် ဖိုးမာဒင်ဝတ္ထုတိုကို ရေးဖွဲ့တင်ပြရာ၌ အတွေးနက်သော ဝတ္ထု၏အစကို ကာလဒေသနောက်ခံဖြင့် အစပျိုးထားသည်။ ဇော်ဂျီက-

“ကျွန်ုပ်သည် တစ်ညနေတွင် အနောက်ဘက်ကောင်းကင်သို့ ငေးမျှော်လျက် နေမိသည်။ ကောင်းကင်ဝယ် တိမ်လွှာတို့သည် အချို့ကား ရွှေရွှေ၊ အချို့ကား နီနီ၊ အချို့ကား မရမ်း၊ အချို့ကား မှိုင်းမှုန်မှုန် ရှိကြ၍ ကောင်းကင်လေရူး၏ တန်ခိုးကြောင့် အမျိုးမျိုးသော သဏ္ဌာန်တို့ကို ဖန်ဆင်းကာ တိမ်ဇာတ်ခင်းလျက် နေကြလေသည်။ ထိုအခိုက်တွင် တိမ်စိုင့်တစ်ခုသည် တိမ်ထုတစ်ခုမှ ပဲ့ထွက်၍ မင်းဖွယ်စိုးဟန်နေကြသော တိမ်လွှာတို့၏ အကြား၌ မိမိ၏ရပ်တည်ရာ၊ လဲလျောင်းရာကို မမြင်မသိသည့် အလား တောင်သို့ကူးကာ မြောက်သို့လားကာ အထီးတည်း လွင့်ပျံလျက် နေလေသည်။”^၁

ဟု ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

ထိုကာဒေသနောက်ခံအဖွဲ့သည် နိမိတ်သဘောလည်းဆောင်သည်။ ဇာတ်လမ်းတွင် ပါဝင်သော ဇာတ်ဆောင် ဖိုးမာဒင်၏ ဘဝနှင့်ခံစားမှုများကို ဇာတ်နိမိတ်ပုံပြု၍ တင်ပြထားသောအဖွဲ့ဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။ အထီးကျန် တိမ်စိုင့်ခဲ၏ ပျက်ကြွေသွားမှု မြင်ကွင်းမှတစ်ဆင့် အထီးကျန် ကုန်ဆုံးသွားသော ဖိုးမာဒင်၏ဘဝဆီသို့ ရောက်အောင်

^၁ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၁၅။

ဆက်စပ်တင်ပြထားသည်။ ဖိုးမာဒင်သည် အရပ်ပြောစကားအရ လွန်ခဲ့သည့် အနှစ် (၃၀)ခန့်က ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ရုပ်သေးကပြစဉ် သူ့ကိုချစ်နေသူတစ်ဦးက ပြုစားလိုက်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ရုပ်သေးစင်ပေါ်၌ ထိုင်၍ မသီဆိုနိုင်တော့ဘဲ အရပ်ရပ်သို့ လှည့်လည်၍ သီဆိုနေရသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ဇော်ဂျီသည် အနုပညာသမားတစ်ဦး၏ဘဝကို လွမ်းစရာကောင်းအောင် ရေးဖွဲ့ထားသည်။ အနုပညာသည်တို့၏ဘဝကို ဖိုးမာဒင်၏ဘဝနှင့် သင်္ကေတပြုကာ-

“ဖိုးမာဒင်မှာ ဤကမ္ဘာပေါ်တွင် သူ၏ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဟူ၍ မင်းသမီး ရုပ်သေးကတစ်ရပ်၊ ထန်းခေါက်ဖာကတစ်လုံး၊ ပေါင်းမိုးမိုးနှင့် လှေငယ်တစ်စင်းသာ ရှိလေသည်။”^၁

ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ‘ဖိုးမာဒင်၏အနုပညာသည် ဘဝနှင့်ခံစားမှုကို သူသည် မည်သည့်အခါတွင်မျှ ချွင်းမြီးမှုမရှိ၊ အစဉ်အံ့မှိုင်းသော ကောင်းကင်ကဲ့သို့ တွေဝေ ငေးမောလျက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် သူ၏ကျော၌ ပိုးလွယ်ထားသော မင်းသမီးရုပ် ကလေးငယ်၏ မျက်နှာပုံမှာ မျက်လုံးဝိုင်းဝိုင်း၊ နှာတံပေါ်ပေါ်၊ ပါးပြင်ကလေးမှာ ချောမွတ်၍ နှုတ်ခမ်းများမှာ ဟင်္သာပြဒါးရောင် ဆေးနီဆိုးထားသည့် ချိုပြုံးသော မျက်နှာပေး ရှိလေသည်။’ ဟု ရေးဖွဲ့ပြထားသည်။ မင်းသမီးရုပ်ကလေးသည် စာရေးသူ အသုံးပြုတင်ပြသော သင်္ကေတလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

အနုပညာရှင်သည် မိမိတို့ဘဝ၌ မည်မျှပင် ဆင်းရဲခြင်း၊ အထီးကျန်ခြင်းတို့ကို ကြုံတွေ့ရစေကာမူ ပရိသတ်ရှေ့၌ ဖျော်ဖြေသောအခါတွင်မူ မင်းသမီးရုပ်ကလေးကဲ့သို့ ချွင်းမြီးပြုံးပြုံးနှင့် ပရိသတ်တို့ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးအောင် ဖျော်ဖြေရသည့်သဘောကို တင်ပြလိုဟန် သဘောရှိပါသည်။ တစ်မျိုးကြည့်လျှင် ဇာတ်ဆောင် ဖိုးမာဒင်၏ အနုပညာကိုသာ ကျောပိုး၍ ရှင်သန်ရသောဘဝကို လွမ်းစရာဖြစ်အောင် သရုပ်ဖော် ထားသည်ဟုလည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။

စာရေးသူ၏ နက်နဲသော အတွေးအခေါ်တွင် အနုပညာစိတ်ကူးများဖြင့် ဖန်တီးထားသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဖိုးမာဒင်၏စရိုက်ကို ‘ဖိုးမာဒင်သည် နားဆင်သူ တို့၏ဆန္ဒကို ဖြည့်ပြီးလျှင် မိမိ၏ဝမ်းကို ဝစေပြီးနောက် လူနဲ့မခံချင်သော အမူအရာဖြင့် မိမိ၏လှေကလေးဆီ ပြန်သွားသည်ဟုဖော်ပြခဲ့သည်။’ စာရေးသူအနေနှင့် ဖိုးမာဒင်အား နောက်ဆုံးမြင်တွေ့ရသော အနေအထားကို လှေကလေးဆိုက်ကပ်လေ့ရှိသော ကမ်းစပ်တွင် ပေါက်နေသော လက်ပံပင်အနားတွင်ဟု ဖော်ပြသည်။ ထိုအဖွဲ့၌လည်း-

^၁ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၁၇။

“ကျွန်ုပ်သည် ဖြူရော်သော အသွေးရှိ၍ အပွေးအပွေး ထနေသော အခေါက်များကို နေခြည်ဖျော့ဖျော့ရိုက်သဖြင့် ပန်းရောင်တောက် နေသော လက်ပံကိုင်းကြီးကို လည်းကောင်း၊ ထိုအကိုင်းပေါ်တွင် အရွက်ကားသော အခက်ကြား၌ သားကောင်၏ ဦးနှောက်ကို ဖောက်စားတော့မည်ဟန်ကဲ့သို့ နားနေသော အမွေးပွပွနှင့် တောက်ကျီးကန်းကို လည်းကောင်း၊ ထိုအကိုင်းအောက်၌ ခါးကို ဆန့်တန်းလျက် ပုခုံး၌ပိုးလွယ်ထားသော မင်းသမီးရုပ်၏ ကြိုးကို ဘယ်လက်ဖြင့် ဆုပ်ကိုင်၍ နေရောင်ကို ညှာလက်ဖြင့် မိုးကာလျက် ဝင်လုဆဲဆဲဖြစ်သော နေနှီလုံးဆီသို့ ငေးကြည့်ရသော အဖိုးမာဒင် ကိုလည်းကောင်း ယခုတင် မြင်ယောင်ယောင် ရှိနေသေးလေသည်။”^၁

ဟု ရေးဖွဲ့ထားပြီး ထိုအဖွဲ့သည် အနုပညာသည်တစ်ဦး၏ အထီးကျန်ဆန်သော ဘဝသရုပ်ကို ပန်းချီမျက်စေ့ဖြင့် ခြယ်မှုန်းပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ခံအဖွဲ့ကို ဇာတ်ဆောင်အဖွဲ့နှင့်တွဲ၍ သရုပ်ဖော်ထားသည်။ နောက်ခံသည် ဇာတ်ဆောင်၏ဘဝ ပျက်စီးချို့ယွင်းတော့မည့် ဇာတ်နိမိတ်ကို ဖော်ပြနေပါသည်။ ဖိုးမာဒင်သေဆုံးနေသည့် တဲနံရံ၌ မင်းသမီးရုပ်ကလေးသည် ပြုံးလျက်ရှိသည်။ ဖိုးမာဒင်မှာကား ချိုပြုံးသော မင်းသမီးရုပ်ကလေးနှင့် နေရသောဘဝကို အဆုံးသတ်လိုက်ပေသည်ဟု ဖော်ပြထား ပါသည်။ အနုပညာရှင်တစ်ဦး၏ မထင်မရှား ပျောက်ကွယ်သွားရသော အနေအထားကို လွမ်းစရာကောင်းအောင် ပုံဖော်သောအဖွဲ့လည်း ဖြစ်သည်။ အနုပညာရှင် သေဆုံးသွား သော်လည်း သူ၏အနုပညာများသည် ဆက်လက်၍ ရှင်သန်ကျန်ရစ်သည်ဟုလည်း ဆိုလိုသည်။ အနုပညာရှင်တို့သည် လောကအပေါ်တွင် တာဝန်ကျေသူများလည်း ဖြစ်ကြောင်း စာရေးသူ၏ -

“အို ... သခင်၊ ဖိုးမာဒင် အသင်သည် သူခပ်သိမ်းတို့အား အသင်၏အသံဖြင့် မွေ့လျော်စေခဲ့ပြီ၊ အသင်ကောင်းရာသူဂတိုသို့ လားပါစေ၊ ကျွန်ုပ်သည် ဤသို့လျှင် ဆုတောင်းလိုက်ပါသည်။”^၂

ဟု ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

ဖိုးမာဒင်ဝတ္ထုသည် အနုပညာရှင်တို့၏ တစ်ခါတစ်ရံတွင် မထင်မရှားသော ဘဝဖြင့် အနုပညာကို တွယ်တာရင်း ကုန်ဆုံးသွားကြရသည့်သဘောကို သိမ်သိမ်

^၁ ဇော်ကျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၁၉။

^၂ ဇော်ကျီ၊ ၁၉၉၉၊ ၂၀-၂၁။

မွေ့မွေ့ ညင်ညင်သာသာဖြင့် ပရိသတ်ရင်ထဲသို့ ခံစားမှုများ၊ ဘဝအသိများ တဖြည်းဖြည်း တိုးဝင်လာအောင် ရေးသားထားသော ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

၁၉၁၇ ခုနှစ်မှ အစပျိုးထွန်းကားလာခဲ့သော မြန်မာဝတ္ထုတိုများသည် ၁၉၃၃-၃၄ ခုနှစ်ခန့်တွင် ဆယ်စုနှစ်တစ်ခု ကျော်လွန်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် ပေါ်ထွန်းခဲ့သော ရွှေဥဒေါင်း၏ ‘မောင်သိန်းတင်နှင့်မသိန်းရှင်’ ဝတ္ထုသည် ဇာတ်လမ်းဖန်တီးရာ၌ အနောက်တိုင်းနိုင်ငံများတွင် ဝတ္ထုတိုပေါ်စအချိန်ကဲ့သို့ပင် သည်းထိတ်ရင်ဖို ဖြစ်ရပ်များကို ထည့်သွင်းဖန်တီးထားသည်။ ပရိသတ်အား မချင့်မရဲစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် တွေ့လွဲဖြစ်ရပ်များကိုလည်း ဇာတ်လမ်းတွင် ထည့်သွင်းထားသည်။ ၁၉၃၃-၃၄ ကာလတွင်မူ ဝတ္ထုတိုများ၏ ဇာတ်လမ်းဆင်တင်ပြပုံ အနေအထားသည် ပြောင်းလဲလာခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ဇာတ်လမ်းကို ဦးစားမပေးတော့ဘဲ စာရေးသူတင်ပြလိုသော အတွေးအခေါ်တစ်ရပ်၊ ဖြစ်ရပ်တစ်ခု၊ လူတစ်ယောက်အကြောင်းကိုသာ ဦးစားပေး၍ ရေးဖွဲ့လာသည့်သဘောကို တွေ့ရသည်။

မြန်မာဝတ္ထုတိုများ အနေအထား တိုးတက်ပြောင်းလဲလာသည့် အသွင်ကို ဆောင်လာသည်။ ကြင်မည့်သူဝတ္ထုသည် အချစ်ကြီးလွန်းပြီး မျိုသိပ်လွန်းသော လူငယ်တစ်ဦး၏ ကြေကွဲဖွယ်ခံစားမှုကို အနုစိတ်ဖော်ကျူးတင်ပြထားသည်။ မောင်ဘမြိုင်ဆိုသည့် လူငယ်၏အချစ်စိတ်ကို စာရေးသူက ဝိသေသပုဒ်များ၊ အလင်္ကာများ၊ စကားအသုံးအနှုန်း ဝေဝေဆာဆာဖြင့် တန်ဆာဆင်ကာ ခံစားချက် ပေါ်လွင်အောင် ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ရေးဟန်၏ထူးခြားမှုကို အမှီပြုထားသည့် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။ အောင်ဘော်နှင့်လေးလုံးဝတ္ထုမှာမူ စာရေးသူသည် ကလေးသူငယ်များအား မချမ်းသာသည့်တိုင်အောင် မေတ္တာအငွေ့အသက်၊ နွေးထွေးသောခံစားမှုတို့ဖြင့် စိတ်လုံခြုံမှုရှိစေသည်။ အဖိုး အဖွား စသော လူကြီးသူမများကို ချစ်ခင်စိတ်ရှိပြီးလျှင် မိမိပတ်ဝန်းကျင်ရှိ တိရစ္ဆာန်ကလေးများကို ချစ်ခင်ကြင်နာတတ်သော စိတ်ကောင်းစိတ်မြတ်များကို ငယ်စဉ်ကပင် မွေးမြူခြင်းဖြင့် ကလေးဘဝ၏ ပျော်ရွှင်မှုများကို ရရှိနိုင်ကြောင်း လေးလေးနက်နက် ဆင်ခြင်တွေးတော၍ တင်ပြထားသော ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။ စာရေးသူ၏ စေတနာနှင့်အတွေး လေးနက်သည့်သဘောကို ကလေးတစ်ဦးကို ဇာတ်ဆောင်ထားပြီး ပေါ့ပေါ့ပါးပါးနှင့် နှစ်သက်ဖွယ် ဇာတ်လမ်းဆင်တင်ပြထားပုံမှာ စိတ်ကူးကောင်းမွန်လှသည်။

ဇော်ဂျီသည် ဝတ္ထုတိုများကို ရေးသားရာတွင် အပေါ်ယံခံစားမှု သမားရိုးကျ၊ အချစ်အကြိုက်အကြောင်းများကို ရေးဖွဲ့ခြင်းမပြုဘဲ လူ့လောကလူ့သဘာဝကို ဆင်ခြင်ရာမှ ရရှိသော အတွေးအသိများက အရိုးဆုံးဇာတ်လမ်းဖြင့် တင်ပြလေ့ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဖိုးမာဒင်ဝတ္ထုတို၏ တင်ပြပုံမှာမူ အကြောင်းအရာသည် လေးနက်သည်နှင့်အမျှ တင်ပြဟန်မှာလည်း အတွေးပါသည်။ အနုပညာရှင်ဖြစ်ပါလျက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် ခပ်ခွာခွာနေလိုသောသူတို့၏ စိတ်ခံစားမှုနှင့် အနုပညာအပေါ် တွယ်တာမှုများ ပေါ်လွင်အောင် သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ဖော်ပြထားသည်။ စာရေးသူ တင်ပြလိုသော အကြောင်းအရာတိုင်း စာကြောင်းတိုင်း၏ နောက်ကွယ်တွင် တွေးစရာ ဂယက်အနက်များ ပါဝင်နေသည်။ စာဖတ်သူများအပိုင်းမှ ခံစားမှုနှင့်အတွေးအမြင် အနိမ့်အမြင့်ကိုလိုက်၍ ဝတ္ထုကအကျိုးပြုမှု အနိမ့်အမြင့် ကွဲပြားစေနိုင်သော အနုပညာဆန်သည့် ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

ဇော်ဂျီ၏ဝတ္ထုတိုများသည် ဘဝကို လေးလေးနက်နက် တွေးခေါ်ဆင်ခြင်ရာမှ ရရှိလာသော အတွေးအမြင်များကို ပေါ့ပေါ့ပါးပါးနှင့် ရိုးရိုးရှင်းရှင်းဇာတ်လမ်းနှင့် ဇာတ်ဆောင်များကိုသုံး၍ ဝတ္ထုတိုများအဖြစ် ဖန်တီးထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

နိဂုံး

၁၉၁၇ ခုနှစ်မှစ၍ ထွန်းကားခဲ့သော မြန်မာဝတ္ထုတိုများ နှစ်တစ်ရာပြည့်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ နှစ်တစ်ရာအတွင်း၌ မြန်မာဝတ္ထုတို၏ လမ်းကြောင်းသည်လည်း အမျိုးမျိုးတိုးတက်ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။ ဇော်ဂျီ၊ မင်းသူဝဏ်တို့၏ ခေတ်စမ်းစာပေ၊ ခေတ်ဝန်းကျင်တွင် ဝတ္ထုတိုများသည် ဝတ္ထုတိုလမ်းကြောင်း ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်ကို သိသာထင်ရှား တွေ့ရသည်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။ ဝတ္ထုတို၏ သဘောသဘာဝနှင့် ပိုမိုကိုက်ညီသည်ဟု ယူဆမိပါသည်။ ဝတ္ထုတိုပီသစွာ ဇာတ်လမ်းထက် အတွေးအမြင်တစ်ခု၊ ဖြစ်ရပ်တစ်ခု၊ လူတစ်ယောက်အကြောင်းတို့ကို အလေးပေး၍ ရေးဖွဲ့လာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကိုလိုနီခေတ်၊ ခေတ်လယ်ပိုင်းဝတ္ထုတိုများကို ဆက်လက်လေ့လာမည်ဆိုလျှင် ဝတ္ထုတိုလမ်းကြောင်း ပြောင်းလဲမှုကို ပိုမိုတွေ့နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ခင်မင်၊ မောင် (ခန့်ဖြူ)။ ၁၉၉၇။ *စာပေသမုဒ္ဒရာ၌ လက်ပစ်ကူးခြင်း*။ ရန်ကုန်၊ အားမာန်သစ်ပုံနှိပ်တိုက်။
- ဇော်ဇော်အောင်။ ၂၀၀၀။ *စာပေသဘောတရားနှင့် စာပေဝေဖန်ရေး အခြေခံကျမ်း* (ဒုတိယအကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ မုံရွေးစာအုပ်တိုက်။
- ဇော်ဂျီ။ (၁၉၉၉)။ *ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်*။ ရန်ကုန်၊ ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်။
- တင်ရွှေ၊ ဦး (ပါမောက္ခ)။ ၂၀၀၂။ *စာပေနှင့် စာပေသဘောတရားအဖွင့်* (ပထမအကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ ခုဝံစာပေ။
- ထင်၊ မောင်။ ၁၉၇၉။ *သိပ္ပံဝတ္ထုတိုစာတမ်းများ၊ ဝတ္ထုတိုစာတမ်း* (ဒုတိယတွဲ) (ပထမအကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။